

Núm. 24. Març de 2010
Revista Municipal d'Esportes

SPORTULIS

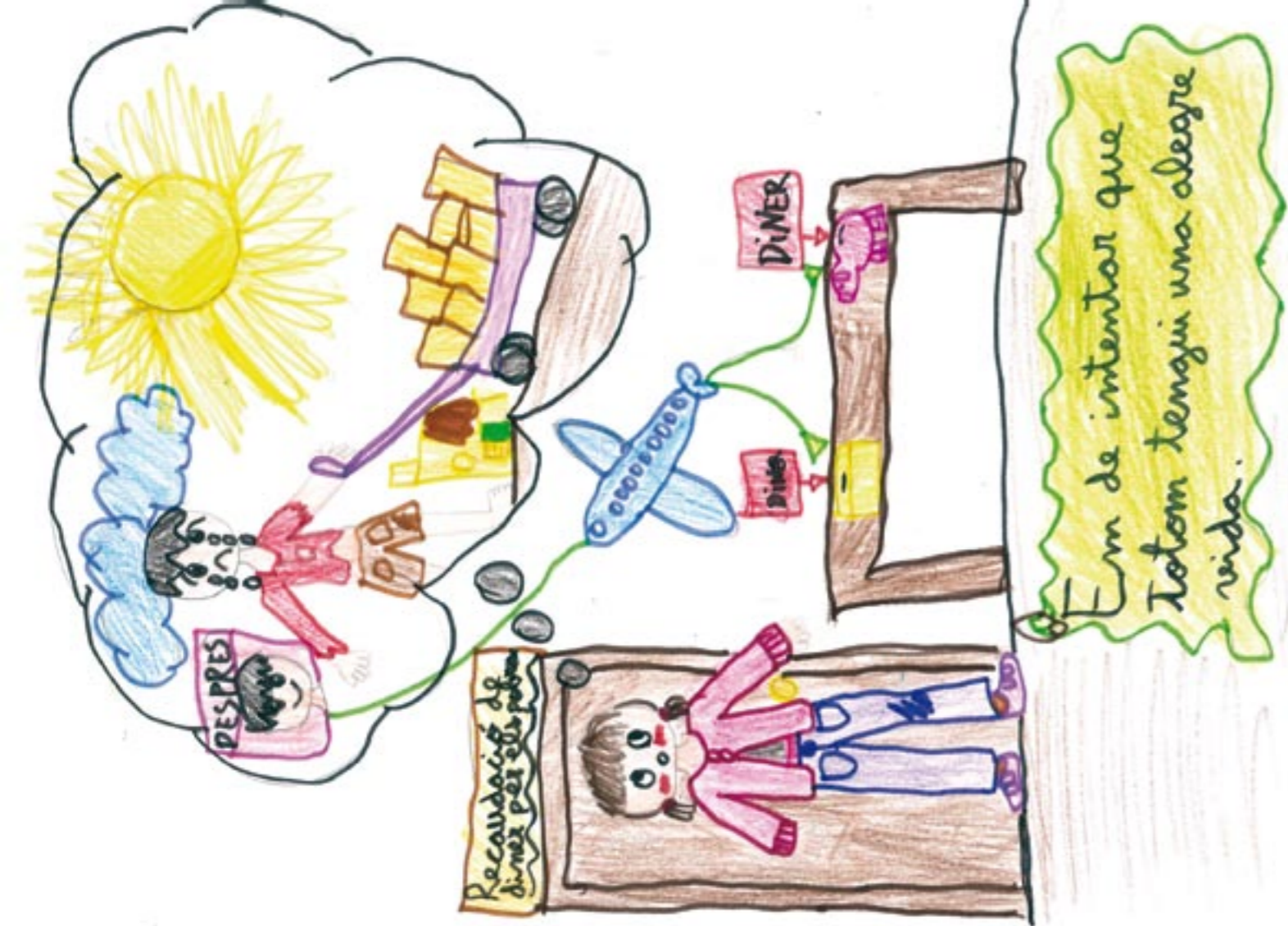
Úrsula Pueyo
Jocs Paralímpics 2010
Esportes amb tu!!!!

AJUNTAMENT D'ESPORLES
ILLES BALEARS

El meu pensament

Hola nom una nina de 8 anys i mig! Però si que tenc prou edat per sebra el que va passar a Haití. Estic molt trista per aquelles persones iquien pedrim, pedrim, senyores, jover, nims, nimer, beber o tota mena d'edats, an sufrit molt, pero encara mer amb el terratenel pero també li ho altrar persones pobres que doner per amor a cercar aigua on de caminar molt mer que deu Km. Jo, i totar aquelles persones que ertam ajudant a aquestes p'ersoner sabem tota la pena que li ho al seu cor. Un dia li vaig dir a sa meua mama: - Mama este mirant sa nostra cara, sa nostra vida, lo be que vivim i que no param gana, ni set que no podria escriure una carta a l'escalde de Haití per dir tot el que sent? Pero com que no varem poder, perque no conixem a l'escalde de olla. Ho vaig escriure a aqui a la revista d'Esporles que rebia que ho podrien llegir. 2010 Júlia Bonet Fulido

Sumari

INFO MUNICIPAL De la pàgina 2 a la 13

Pàg. 2. El Fòrum decideix on s'inverteixen els 507.000 euros del nou Pla E. **Pàg. 3.** Obres del nou Centre de Salut. **Pàg. 4.** Inici de les obres del Centre d'Estades Nocturnes. **Pàg. 5.** Esporles és el municipi que més incrementa les donacions de sang. **Pàg. 6.** Esporles recicla un 73% dels residus durant el 2009. **Pàg. 8.** Cavalcada dels Reis d'Orient 2010

PARTICIPACIÓ De la pàgina 14 a la 27

Pàg. 14. Un gra d'arena que es convertí en una gran muntanya. **Pàg. 16.** Premis Associació de Comerciants d'Esporles. **Pàg. 18.** El cas del misteriós animal nocturn d'Esporles. **Pàg. 20.** Espai d'opinió. **Pàg. 22.** Lamentar i admirar. **Pàg. 24.** La cuina dels carboners d'Esporles

Aquesta vol ser una revista del poble i per al poble, on tothom tengui un raconet per expressar-se. Si voleu participar en alguna secció de la revista o bé publicar qualsevol tipus d'article, ressenya, fotografia, etc., o bé fer-nos arribar alguna opinió, queixa, advertència, enhorabona, afalagament, etc. us podeu posar en contacte amb l'equip de redacció:

Biblioteca Municipal: carrer de Cotoner, 3. Tel.: 971 611 000. Correu electrònic: biblioteca@esporles.cat

Esperam la vostra col·laboració!

Editorial

Coordinació:
Àrea de Cultura de l'Ajuntament d'Esporles

Equip de redacció:
Josep Ferrà, Bartomeu Garau, Magdalena Sastre, Pilar Tous, Olga Terrassa i Pere Soberats

Col·laboradors:
Xisca Arbós, Bernat Homar, Assoc. dels Animals d'Esporles, Xisca Mesquida, M. Teresa Comas, M. Antònia Font, Club Bàsquet d'Esporles, Antoni Bauçà, Julio Rodríguez, Natalia Martín, Gabriel Comas, Xisca Torres,

Francisca Balaguer, Margarida Carrió, Rafel Joan, Ascensión Belart, Alejandro Martínez, Josep Pros, Assoc. de comerciants d'Esporles, Albert Fernández, APIMA Escoleta, APIMA Escola, IES Esporles, Maria Martorell, Aina Rullan i Toni Ribas

Foto de portada:
Cedida per la família Pueyo Marimón

Disseny i maquetació:
Toni Mora
(Oslo estudiogràfic)

Imprimeix:
Gràfic Art SA

Edita:
Ajuntament d'Esporles
*Els articles publicats a aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors

Dipòsit Legal: PM 920-2004
Impressió en paper reciclat. Interior: INURO Recycled 100 g. Portada: INURO Recycled 120 g. La totalitat de l'Sportulis s'ha emprat la família tipogràfica PF Agora

Info Municipal

EL FÒRUM DECIDEIX ON S'INVERTEIXEN ELS 507.000 EUROS DEL NOU PLA E

El passat dia 7 de gener es va fer una reunió amb la ciutadania per tal de decidir quins projectes es finançaven amb els diners del nou Fons Estatal d'Inversió Local, un total de 507.000 euros a invertir en projectes que fomentin la innovació tecnològica, la creació de nous llocs de treball i altres iniciatives de caire ambiental i social.

Els assistents, prop de mig centenar, escoltaren les explicacions dels representants de l'Ajuntament que donaren a conèixer tots les iniciatives que ja es duen a terme i estan projectades des del consistori. Cosa que va donar pas a un temps per fer propostes per part de la ciutadania. L'Ajuntament va plantejar una sèrie de projectes que es varen extreure majoritàriament del Pla d'Acció de l'Agenda 21. Una vegada es tenien totes les propostes sobre la taula cadascú va poder triar les que va voler fins a arribar a un total de 507.000 euros.

Una vegada distribuïts els diners entre els projectes més votats es varen redactar els projectes, els quals

s'enviaren al Ministerio de Política Territorial per tal que confirmàs l'aptitud de cadascun d'ells.

Els projectes i els imports aprovats són els següents:

- Intervenció social al municipi d'Esporles. **52.793,64 €**
- Manteniment del programa educatiu extraescolar del CP Gabriel Comas i Ribas. **37.351,36 €**
- Protecció i conservació del patrimoni històric i paisatgístic municipal a Son Trias. **104.262,93 €**
- Projecte de rehabilitació i millora de la zona esportiva del municipi d'Esporles. **74.613,23 €**
- Projecte de renovació de parc de comptadors domiciliaris de la xarxa municipal de subministrament d'aigua d'Esporles i ses Rogetes de Canet. **98.400,80 €**
- Projecte d'implantació de dependències mediambientals en terreny de l'antiga estació depuradora. **121.976,96 €**
- Projecte d'equipament digital Esporles 2010. **5.600,00 €**
- Projecte Esporles digital 2010. **12.000,00 €**

La reunió va ser molt participada

El gas més aprop d'Esporles

La Conselleria de Comerç, Indústria i Energia ha tret a concurs la distribució del gas a 7 municipis de Mallorca entre els quals es troba Esporles. La zona de distribució s'ubicarà a Ses Rogetes. Les empreses tenen fins al 14 de març per a presentar les seves propostes tot i això les obres duraran més d'un any per la qual cosa encara caldrà esperar per utilitzar-lo al municipi. L'arribada del gas a Mallorca a través d'un tub submarí que ve des de la península és una bona notícia ja que és una font d'energia més respectuosa amb el medi ambient.

COMENCEN LES OBRES DE L'ESCOLETA I LA NOVA PISCINA

Les obres d'ampliació de l'escoleta i la construcció de la nova piscina han començat a bon ritme. L'obra va ser adjudicada al plenari del passat dia 1 de desembre a l'empresa Gómez Quintero Construcciones com ja es va informar a l'anterior Sportulis. Segons la direcció de l'obra està previst que el proper estiu es pugui fer ús de la nova piscina i que el curs vinent els infants puguin gaudir les noves aules de l'escoleta.

Inici de la demolició de l'antiga piscina

OBRES DEL NOU CENTRE DE SALUT

El dia 19 de març entra en funcionament el centre de salut provisional

El passat dijous dia 18 de febrer, el conseller de Salut i Consum, Viçenç Thomàs, i la presidenta del Consell de Mallorca, Francina Armengol, presidiren la firma del contracte entre el director general del Servei de Salut, Josep Pomar, i la Unió Temporal d'Empreses (UTE) concessionària del concurs per a la construcció, conservació i explotació durant 10 anys de 10 nous centres de salut i unitats bàsiques de l'atenció primària de Mallorca, entre els quals el del Municipi d'Esporles. Aquesta UTE està integrada per Iridium – Fo-

mento de Construcciones i Contratas – Melchor Mascaró – Llabrés Feliu.

Les obres suposen l'enderrocament de l'actual Centre de Salut i la construcció d'un de nou que disposarà d'una superfície 989,35 m², distribuïts en soterrani, planta baixa i dues altures. Mentre durin les obres el centre de Salut ocuparà una edificació modular provisional que ja s'ha començat a instal·lar al núm. 11 del Carrer Filadores i que en principi entrarà en funcionament el proper dia 19 de Març.

Foto del centre de salut provisional a Filadores 11

Construcció de ressaltos al carrer Joan Riutort

Durant el mes de febrer s'han construït ressaltos a l'altura del pont del Brollador i del pont de Fusta per tal d'enllaçar els passos segurs que ofereixen les noves passarel·les de vianants del mateixos ponts.

Tots aquests elements arquitectònics tenen una doble funció, per una banda eliminar les barreres arquitectòniques i per l'altra disminuir la velocitat dels cotxes i millorar la seguretat dels vianants.

La pacificació dels trànsit de la carretera era una de les demandes més fermes de la gent que ha participat en l'Agenda 21 per aquest motiu es va demanar una subvenció a la Direcció General de Comerç, el que ha suposat una inversió de més de 300.000 €.

Moment de la construcció del ressalt

SEMBRA D'ARBRES AL CARRER QUARTER

Durant el darrer mes s'ha reorganitzat de manera important la fesomia del carrer Quarter. S'ha fet una sembra d'arbres per tornar el color verd al carrer, aquesta s'ha fet mantenint una distància prou significativa amb les façanes per evitar molèsties tant pel brançam com per les arrels que aixecaven algunes voravies i entraven a les cases.

La reforma ha suposat la creació d'un nombre important d'aparcaments ja que s'han pintat aparcaments en bateria. Aquest darrer fet ha suposat que el carrer ara només sigui d'una sola direcció.

Peó sembrant al Quarter

INICI DE LES OBRES DEL CENTRE D'ESTADES NOCTURNES

La Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració ha iniciat ja les obres del Centre d'Estades Nocturnes i Residencials a Ca Ses Monges per a persones majors i depenents. Les obres que tendran una durada d'un any aproximadament, han estat adjudicades a l'empresa PVR. Una vegada construït, el centre passarà a l'ajuntament, que serà l'encarregat de gestionar-lo. La Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració finançarà anualment les places que es concerten per atendre les persones majors i depenents.

CAMPANYA D'ERADICACIÓ PROCESSIONÀRIA AMB CARTUTXOS

Durant el mes de febrer, hi ha disponibilitat de recollir cartutxos del calibre 12, a nivell particular, per eradicar la processionària...

Per part de la Policia Local d'Esporles, s'està realitzant aquesta activitat, a la urbanització de Ses Rotgetes de Canet, a les zones on no hi ha possibilitat de realitzar aquesta eradicació a nivell particular.

Cuc de processionària

Membres del cos de policia efectuant dispars contra la processionària

APROVACIÓ INICIAL DEL CATÀLEG DE PATRIMONI I DE CAMINS

El plenari del passat 25 de febrer va aprovar inicialment el catàleg de patrimoni d'Esporles, el qual incorpora el catàleg de camins del municipi. El catàleg restarà a exposició pública durant un mes des de la seva publicació al BOIB.

Tots els interessats o afectats poden consultar-lo a la pàgina web de l'ajuntament, o bé, acudint a la mateixa casa de la vila on també podran demanar cita amb l'assessor de patrimoni, Bartomeu Garau.

Cita prèvia: 971 610 002

La campana de l'Ajuntament amb l'església al fons

PERE TRIAS NOU REGIDOR D'URBANISME

Pere Trias va ser nomenat al darrer ple extraordinari de desembre regidor d'urbanisme de l'Ajuntament substituint a Carme Serra qui va dimitir per motius personals.

Pere Trias qui va ser batle de la vila al 1995, té una llarga trajectòria política, durant el que resta de legislatura compaginarà la responsabilitat de

l'urbanisme municipal amb la de Director General de Comerç.

El seu objectiu durant aquest any i escaig que queda de mandat és agilitzar els tràmits de l'àrea d'urbanisme, dur terme l'adaptació de les normes subsidiàries al Pla Territorial de Mallorca i també aprovar el catàleg de patrimoni.

Esporles és el municipi que més incrementa les donacions de sang

Las donacions de sang esporlerines augmentaren un 76,4% mentre que a Balears només un 6,5%.

El conseller de Salut i Consum, Vicenç Thomàs, va fer balanç de les donacions de sang de la nostra comunitat autònoma. Les donacions s'incrementaren un 6,5% durant el 2009 respecte a l'any anterior, un total de 43.869 donacions.

El Conseller va destacar l'increment de donacions del 76,4% que es va donar a Esporles amb un total de 224, tot un exemple de solidaritat.

ESPORLES RECICLA UN 73% DELS RESIDUS DURANT EL 2009

Esporles és un dels pobles que més recicla gràcies a la iniciativa col·lectiva de fer pagar per treure el rebuig. El rebuig, el qual s'incinera amb un cost de 140 euros per tona i un cost ambiental no determinat, s'ha de treure al carrer amb unes bosses vermelles que valen 1 euro. Aquest fet, ha millorat la implicació de les famílies en el reciclatge ja que ara sí, veuen recompensats els seus esforços per separar tot allò que és reciclable del que no ho és.

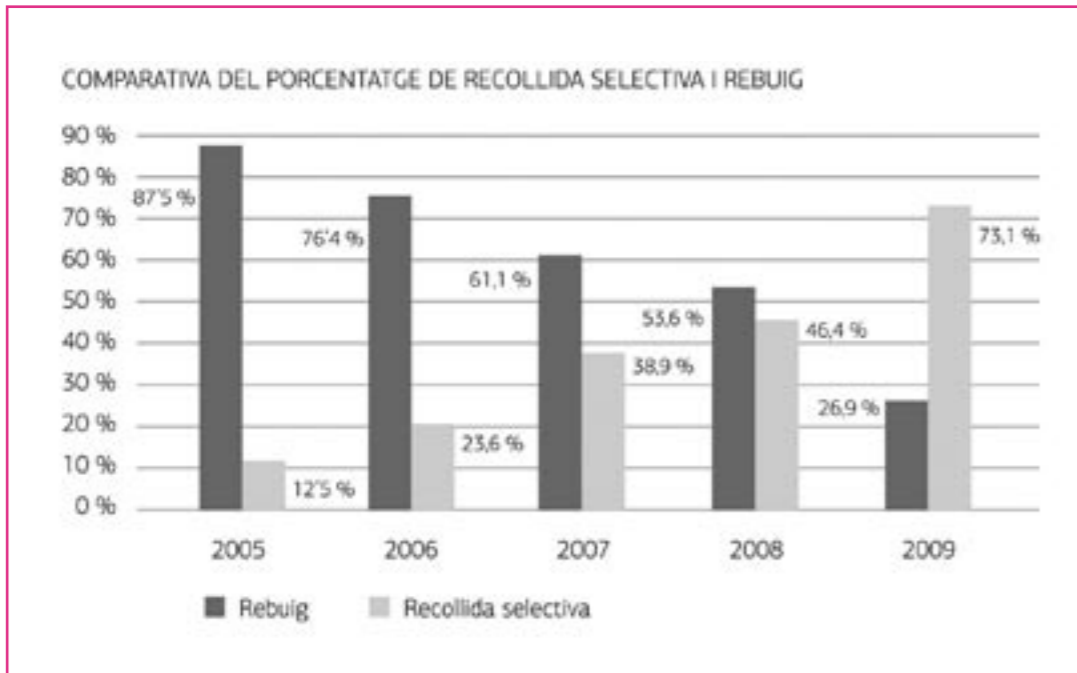
Les xifres són espectaculars, al 2009 es varen recollir 331 tones de rebuig per 857 tones al 2008. A més, la reco-

1.000 tones de rebuig menys en 5 anys

llida selectiva de paper, vidre, envasos i orgànica ha augmentat considerablement fins a les 901 tones. Això

suposa un 73% de recollida selectiva per un 26,9% de rebuig.

La implantació progressiva de la recollida selectiva porta a porta impulsada per la participació ciutadana a l'Agenda 21 ha permès grans millores durant els darrers 5 anys. L'any 2005 es recolliren 1.392 tones de rebuig o sigui 1.061 tones de rebuig més que al 2009 i la recollida selectiva ha passat de 199 tones a 901 tones.

ELS SOCIS I SÒCIES DEL GOB ATORGUEN A ESPORLES UN DELS PREMIS ALZINA 2009

El passat 21 de desembre va tenir lloc a Inca el tradicional dinar anual de socis i sòcies del GOB, en el decurs del qual es van lliurar els premis Alzina 2009, els tres guanyadors foren aquests:

- Ajuntament d'Esporles, per les millores en la recollida selectiva de residus sòlids urbans.
- Les Cooperatives de consum ecològic, per estimular la producció agrícola ecològica i el consum saludable
- Paco Donate, regidor de l'ajuntament de Palma, per impulsar infraestructures que milloren la mobilitat ciutadana a Ciutat (eixos cívics, millora del transport públic, carrils bici, etc.).

EL CARTER REIAL ARRIBA A L'ESCOLETA

El 23 de desembre a les 10 h va arribar el Carter Reial a l'escoleta amb el seu cavall que va entrar fins el pati de l'escoleta i va recollir les cartes que els infants havien fet. El carter reial va fer un petit regal a tots els infants i mestres de l'escoleta.

L'acte el va organitzar l'Escoleta i l'AMIPA amb la col·laboració especial dels dos cartes reials, Tomeu Pizà Darder i Andreu Pallisser.

Des de l'escoleta es vol agrair la col·laboració per part de l'AMIPA per tornar aconseguir que aquest dia fos ple de màgia.

Un dels patges repartint els presents

CELEBRACIÓ DE SANT ANTONI A L'ESCOLETA

Durant tota la setmana de Sant Antoni els infants es venen familiaritzant amb els trets característics d'aquesta festa especialment amb els personatges de Sant Antoni i el dimoni: màscares, picarols, forques, etc. amb l'objectiu que els infants una vegada arribat el dia de la celebració no s'espantassin dels esdeveniments que es duen a terme a la festa.

El dia de la festa es reuniren els infants per aules i berenaren tots junts de pa amb sobrassada, es va fer festa amb el flabioli i el tamborino d'en Toni Bauzá i varen cantar al so de la ximbomba.

Berenaren tots junts pa amb sobrassada

Els dimonis aparegueren per l'escoleta

CAVALCADA DELS REIS D'ORIENT 2010

Els patges reials acompanyaren als Reis en tot moment. Fotos cedides per M. Carrió

Enguany els Reis d'Orient varen arribar ben passats per aigua, però malgrat les dificultats meteorològiques, i entrebancs de tot tipus que trobarem pel camí, no volgueren faltar a la seva cita anual amb els infants d'Esporles.

Gràcies a la col·laboració inestimable d'un bon grapat de patges reclutats entre els joves més feiners del poble, els Reis, després de deixar les ofrenes al nen Jesús a l'Església, repartiren els regals casa per casa en un temps rècord.

Com a novetat, cal destacar la cerimònia del dia de la recollida de cartes. Una setmana abans de l'arribada dels Reis, ens va visitar un patge reial molt eixerit i simpàtic enviat en missió especial, que ens explicà com és la organització i la feina que duu a terme l'equip dels tres mags. Després de replegar un sac de cartes, s'endugué totes les comandes directament cap a Orient.

Des d'aquí volem agrair la valuosa col·laboració a tots els que partici-

paren en l'organització i la realització de la cavalcada en nom dels infants del poble, que es mereixen això i molt més. L'any vinent encara serà més vistós. Quedau tots convidats a col·laborar-hi per fer-ho possible.

Per acabar, un missatge per a tots, grans i petits: faceu bonda, que els Reis vigilen tot l'any!

RUA 2010

A pesar del fred i de les amenaces de pluja Esporles va poder celebrar la Rua el passat dissabte dia 13 de febrer. Gran quantitat de gent omplia el passeig a l'espera de veure les carrosses i comparses. Enguany tothom ressaltà la qualitat de les disfresses, que destacaren per la seva originalitat i elaboració.

Un festiu Drac xinés, una plaga de grumers amb ganes de picar, aquells bojos romans trepitjant fort, els dels Sanfermin que es feren amics dels bous, uns quintos que rendiren homenatge a en Michael Jackson, uns globus que sortiren

volant, les divertides "chirigotas" esporlerines, idees per superar la crisi... A part dels grups també es pogueren veure disfresses individuals, sobretots dels més menuts, molt divertides i curioses.

El vespre continuà la festa a la carpa de la placeta del jardinet, aquí ja es llüiren els més majors i, un altre any, es va poder comprovar que no només els infants tenen il·lusió de disfressar-se. Música, festa, bon humor i molt poca vergonya fins a la dematinada.

Com sempre: màgia, alegria i molt de fred arribaren al nostre poble i

s'acomiadaren fins el proper any, que ja ens toca fer quaresma!!!!

Premis tarda:
1r Sortirem volant. Apima escoleta
2n Drac xinés
3r Thriller. Quintos

L'agrupació més interactiva:
Xirigota esporlerina

Premial'afany de protagonisme:
Geisha

Premis vespre:
1r Pepes de padaç
2n Cuques de llum
3r Astèrix

ESPORLES ENVIARÀ 15.207,65 euros CAP A HAITÍ

El vertader motiu del bon resultat de la jornada va ser la gran quantitat de gent que va aportar desinteressadament art, feina, diners, etc. En total participaren, més de 150 persones si comptam tots els artistes, comerciants, voluntaris, ONG Esporles al Món, etc. que treballaren durant tot el dia i la nit per acollir a més d'un miler de persones que s'acostaren al recinte de l'IES Josep Font i Trias.

La diada solidària va ser tot un èxit de participació

El balanç ha estat una xifra rècord de diners que seran enviats a Haití a través del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació. Els diners es recaptaren en diferents actes, així en la subhasta d'obres d'art esporlerí es varen recollir 2.600 €, amb les guardioles repartides pels comerços 810,2 €, en donatius particulars 74 €, amb la rifa de la gala 400 €, amb les entrades a l'espectacle i al sopar 1.860,28 € i amb les entrades al concert i servei de bar 10.063,17 €. Tot això fa un total de 15.807,65 € que varen ser entregats en un acte de reconeixement a les tasques dels voluntaris pel president del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, Joan Font, en presència del Batle d'Esporles, Miquel Ensenyat i el Direc-

tor General de Cooperació, Josep Ramon Balanzat.

El president del Fons va qualificar la xifra com a "extraordinària" i va anunciar que els diners es destinaran a la canalització d'una potabilitzadora i la compra de tendes de campanya.

Des de l'Ajuntament s'agraeix la tasca dels voluntaris, entitats del poble, comerços i participants a la gala i als concerts. La jornada va ser una gran mostra de l'esperit humà, participatiu i solidari que té el nostre poble.

Resum de les xifres segons les activitats:

- Guardioles:** 810,2 €
- Rifa:** 400 €
- Entrades concert i servei de bar:** 10.063,17 €
- Donatius activitats particulars:** 74 €
- Entrades espectacle i sopar:** 1.860,28 €
- Subhasta realitzada PAS PSM de quadres:** 2.600 €
- Total:** 15.207,65 €

AJUDES PER A LES EMPRESES DELS SECTORS DEL COMERÇ I DELS SERVEIS

Termini de presentació:
Fins el 26 de maig

Objecte:
És diferent per a les empreses de serveis i de comerç. En el cas dels comerços l'objecte i import és el següent:

- a) Obra civil i instal·lacions per reformar i innovar els establiments.
- b) Adquisició d'equipament (mobiliari, maquinària, equips informàtics i aplicacions informàtiques etc.), amb l'objectiu d'oferir un millor servei al client i millorar la gestió de l'establiment.
- c) Equipament específic per al transport auxiliar utilitzat per l'establiment comercial (carretilles elevadores, equips frigorífics, etc.).

d) Les inversions destinades a la instal·lació, el condicionament o la reforma de locals en cas de trasllat d'activitat.

e) L'obtenció dels certificats ISO 9001, ISO 14001 o EMAS, ISO 22000, OHSAS 18001 i ISO 27001.

Import de l'ajuda en el cas de comerços:

La quantia de la subvenció per a les inversions en actius fixos té una limitació de 25.000,00 € en tots els casos i sense cap excepció per a tots els projectes presentats per un mateix beneficiari.

La quantia de la subvenció per a l'obtenció dels certificats esmentats en l'apartat e) del punt 2.1 és del 50% de la inversió, fins a un màxim de

3.000,00 € per norma certificada.

La conselleria de comerç també posa a la vostra disposició 2 subvencions més:

- La línia de finançament d'aval i interessos de préstecs de circulació per a PIME i micropimes, adreçat als sectors d'indústria, comerç i serveis, amb l'objectiu principal d'ajudar a afrontar dificultats de liquiditat, que suposi a les empreses una millora en la gestió, una reducció de costos i una major adaptació del teixit empresarial de les Illes Balears.

Subvencions per a empreses industrials

+ info: Direcció general de Comerç
971 784 268

ENTREVISTA ENTRE EL BATLE D'ESPORLES I EL CONSELLER D'EDUCACIÓ I CULTURA

A la reunió es tractaren les goteres del pavelló de l'IES i la Casa des Poble

El passat dia 8 de març, el Batle d'Esporles, Miquel Ensenyat i el també esporlerí Conseller d'Educació i Cultura, Bartomeu Llinàs, mantingueren una entrevista en la qual es posaren damunt la taula una sèrie de qüestions relacionades amb el Col·legi Públic Gabriel Comas i Ribas, l'IES Josep Font i Trias i l'Escola Municipal de Música i Dansa. Respecte al Col·legi Públic es plantejà la necessitat de reformar l'antiga cuina i menjador per adaptar-los a secretaria i despatxos de direcció, a més d'un conjunt d'actuacions necessàries sol·licitades per la direcció del Centre.

En referència a les Instal·lacions de l'IES Josep Font i Trias, l'entrevista

es centrà bàsicament en les goteres del pavelló esportiu que impossibiliten el seu ús cada cop que plou i la necessitat urgent de que l'IBISEC procedeixi la seva reparació.

De l'Escola Municipal de Música i Dansa d'Esporles i de cara al nou

emplaçament d'aquesta a la Casa des Poble, es planeja la possibilitat d'ampliar la intervenció amb la compra de la casa veïna per tal de donar més cabuda a les noves instal·lacions, i la recerca del finançament adequat per poder-ho fer.

Miquel Ensenyat i Bartomeu Llinàs

Jornades "Esporles en el segle XXI"

Objectiu: les jornades pretenen l'estimulació de la xarxa social d'Esporles, creant i augmentant la consciència ciutadana per adaptar-se i superar els reptes que suposen el present i futur en l'escenari de canvi global en el que ens trobam. Les crisis suposen oportunitats, Esporles pot i ha d'afrontar des de la seva ciutadania els petits canvis que acabaran donant grans resultats a la nostra qualitat de vida.

Organitzen: IMEDEA i Mallorca Illa Verda.

Col·laboren: Ajuntament d'Esporles i IES Josep Font i Trias

1. Taller Què menjam?

Divendres 19 de març de 2010 a les 19 h al centre de dia.

Beatriz Morales (IMEDEA) moderadora

- Mateu Morro (Unió de Pagesos) sostenibilitat alimentària, capacitat de producció d'aliments a Balears.

- Olga Miralles (Dietista) qualitat dels aliments, excessos de proteïnes, influència en la salut

- Manuel Gonzalez (La Real Biogranja) auto producció, comercialització, agricultura ecològica

- Marina Selga (cooperativa con sum Esporles) como organitzar-se per canviar l'enfocament de consum.

2. Taller Com ens cuidam?

Divendres 16 d'abril de 2010 a les 19 h

3. Taller on vivim?

Divendres 14 de maig de 2010 a les 19 h

4. Taller Com podem contribuir a la millora de la sostenibilitat del nostre poble?

Divendres 11 de juny de 2010 a les 19 h

Exposició dels resultats i fotografies dels alumnes de l'IES Josep Font i Trias durant les festes de Sant Pere.

RESUM DE LES ACTES

ACTA DE LA SESSIÓ ORDINÀRIA DE DIA 24 DE SETEMBRE DE 2009

MODIFICACIO ACORD

PLURIANUAL PLA D. Es proposa modificar el punt 4 de l'acord de despesa plurianual per finançar l'aportació municipal al consorci pla D, en el sentit d'eliminar tota referència al grup municipal del PP. S'aprova amb el següent resultat:

- Cinc (5) vots a favor del PP
- Sis (6) abstencions del PSOE i PAS-PSM

AVANÇ D'ADAPTACIÓ

DE LES NNSS AL PTI. Es proposa exposar al públic el document d'avanç de l'adaptació del planejament municipal al PTI. La proposta és aprovada amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor del PSOE i PAS-PSM
- Cinc (5) abstencions del PP

CONVENI COL-LABORACIÓ ENTRE L'AJUNTAMENT I EL CONSELL DE MAL-LORCA PEL DESENVOLUPAMENT DE CULTURA EN XARXA.

S'aprova per unanimitat la signatura d'un conveni de col·laboració entre el Consell de Mallorca i l'Ajuntament d'Esporles per al desenvolupament de cultura en xarxa (xarxa d'activitats culturals a Mallorca).

CONVENI DE COL-LABORACIÓ ENTRE LA DGT I L'AJUNTAMENT SOBRE ACCES ALS VEHICLES REGISTRATS.

S'aprova per unanimitat la signatura d'un conveni de col·laboració entre la Direcció General de Trànsit i l'Ajuntament d'Esporles per a l'accés als registres de vehicles i persones de l'Organisme Autònom Prefectura Central de Trànsit.

ACORD DE COL-LABORACIÓ ENTRE AMADIP-ESMENT I L'AJUNTAMENT.

S'aprova per unanimitat l'acord de col·laboració amb Amadip-Esment, el qual desenvolupa un servei de suport a la inserció laboral per a persones amb discapacitat

intel·lectual en l'àrea Territorial de Tramuntana.

FESTES LOCALS 2010. S'aprova per unanimitat que les festes locals per a l'any 2010 siguin:

- 1. Dia 29 de juny de 2010 Sant Pere
- 2. Dia 29 d'octubre de 2010.

ACTA DE LA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DIA 22 D'OCTUBRE DE 2009

CONTRACTACIÓ CENTRE ESPORTIU I ESCOLETA INFANTIL.

Es proposa la contractació de les obres de Centre Esportiu i Escoleta Infantil, amb un total de 1.882.935,22 €. Se sotmet a votació la proposta i el resultat és el següent:

- Cinc (5) vots a favor del PAS-PSM
- Cinc (5) vots en contra del PP

Se sotmet a votació novament i s'obté el mateix resultat, per la qual cosa queda aprovat amb el vot de qualitat del batle.

ACTA DE LA SESSIÓ ORDINÀRIA DE DIA 29 D'OCTUBRE DE 2009

REGLAMENT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA.

S'aprova per unanimitat el nou reglament de participació ciutadana.

CONVENI AMB EMAYA. Es proposa l'aprovació del conveni de col·laboració entre la Direcció General de Recursos Hídrics, l'ajuntament i Emaya per a l'adopció de solucions als abocaments en la zona de l'EDAR d'Esporles.

S'aprova amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor del PP i PSOE
- Quatre (4) abstencions del PAS-PSM

MOCIÓ INSTITUCIONAL PROJECTE HOME BALEARS. S'aprova per unanimitat reconèixer la tasca ex-traordinària que dur a terme Projecte Home a les Illes Balears, per la qual cosa sol·licitar

al Govern de l'Estat Espanyol que els béns decomissats a Son Banya siguin destinats íntegrament a l'entitat Projecte Home per a la prevenció, el tractament i la rehabilitació de drogodependències a les Illes Balears. També s'aprova instar a tots els Ajuntaments de les Illes Balears per a que s'adhereixin a aquesta sol·licitud.

MOCIÓ PSOE. S'aprova per unanimitat, d'acord amb la commemoració del 25 de novembre, Dia internacional contra la violència cap a les dones.

* Impulsar/continuar impulsant el plans d'igualtat municipals amb línies específiques per prevenir i actuar en el casos de la violència de gènere així com elaborar un protocol específic a l'ajuntament, en coordinació amb les altres administracions competents, per millorar l'eficàcia i eficiència dels recursos existents.

* Intensificar la feina de sensibilització i prevenció, a través de campanyes adreçades a la població general i, en especial, entre el jovent.

* Fomentar campanyes de coeducació als centres educatius, en col·laboració amb les AMIPAS.

* Educar en la convivència pacífica i sense estereotips sexistes.

* Contribuir, des de qualsevol àmbit, a eliminar imatges que poguessin degradar a les dones, essent rigorosos en les campanyes de comunicació institucional, emprant un llenguatge no sexista i imatges no estereotipades de les dones.

* Lluitar en unió per a, entre totes i tots els ciutadans, assolir eradicar la violència de gènere de la nostra societat.

ACTA DE LA SESSIÓ ORDINÀRIA DE DIA 26 DE NOVEMBRE DE 2009

DONAR COMPTE RENÚNCIA REGIDOR. Es posa en coneixement la renúncia presentada per la regidora del grup municipal PAS-PSM, la Sra. Carme Serra Martínez.

ORDENANÇA REGULADORA DEL SISTEMA ESPECIAL DE PAGAMENT.

S'aprova per unanimitat l'ordenança fiscal reguladora del sistema especial de pagament per la qual els contribuents podran sol·licitar el pagament a terminis dels rebuts de:

- a) Impost sobre Béns Immobles.
- b) Impost sobre Activitats Econòmiques.
- c) Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica.
- d) Arbitris (fems, cementeri, entrades vehicles, ocupació per taules i cadires)

PRÒRROGA CONTRACTACIÓ REFORMA I AMPLIACIÓ DE LA FÀBRICA DE CAN FORTUNY I L'ANTIGA FARMÀCIA.

Es proposa l'aprovació de la pròrroga per cinc mesos i mig més per acabar l'obra de "reforma i ampliació de la fàbrica de Can Fortuny i l'antiga farmàcia" S'aprova amb el següent resultat:

- Quatre (4) vots a favor del PAS-PSM
- Cinc (5) abstencions del PP

ADDENDA CONVENI PLA D I SIGNATURA CRÈDIT.

Es proposa aprovar l'addenda al conveni de col·laboració entre la Conselleria de Turisme i l'ajuntament per al finançament/pagament dels ajuts urgents al municipis de les Illes Balears per paliar l'estacionalitat turística.

S'aprova amb el següent resultat

- Quatre (4) vots a favor del PAS-PSM
- Cinc (5) abstencions del PP

PLA D'ACCIÓ DOCUMENTS FÒRUM CIUTADÀ.

S'aprova per unanimitat el Pla d'Acció de l'Agenda local 21 per enviar-lo al Comitè Insular Especialitzat en Agenda Local 21 per ser ratificat per la Comissió Balear de Medi Ambient.

Altres punts que s'aproven són:

- Conèixer i treballar pel compliment de les propostes dels nostres ciutadans i ciutadanes en la mesura de les possibilitats de l'ajuntament d'Esporles, i fer arribar les propostes a les administracions oportunes que calgui.

- Fomentar constant de la participació ciutadana per tal de garantir un dret i deure bàsic per als esporlerins i esporlerines.

- Mitjançant l'establert al pla de seguiment i el reglament de participació ciutadana donar continuïtat a Agenda Local 21 d'Esporles.

- Instar els òrgans supramunicipals esmentats per a que revisin el document i que inscriuïn el municipi d'Esporles a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

MOCIÓ PP ATURADA BUS

ROTONDA. Vista la perillositat que presenta l'aturada del bus de línia regular Palma-Esporles a la rotonda d'intersecció carretera S'Esgleieta amb Valldemossa, s'aprova per unanimitat demanar a la Conselleria de Mobilitat i Ordenació que creï una aturada d'aquest línia regular degudament senyalitzada i que reuneixi les mesures de seguretat adients. També s'acorda dirigir la moció a la Direcció General de Trànsit.

presenta l'aturada del bus de línia regular Palma-Esporles a la rotonda d'intersecció carretera S'Esgleieta amb Valldemossa, s'aprova per unanimitat demanar a la Conselleria de Mobilitat i Ordenació que creï una aturada d'aquest línia regular degudament senyalitzada i que reuneixi les mesures de seguretat adients. També s'acorda dirigir la moció a la Direcció General de Trànsit.

ACTA DE LA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DIA 1 DE DESEMBRE DE 2009

CONTRACTACIÓ CENTRE ESPORTIU I ESCOLETA.

Vista la proposta de la Mesa de contractació per a les obres "Centre esportiu i escoleta infantil" es la contractació de les obres i l'adjudicació provisional a l'entitat Gomez Quintero construcciones per un preu total d'1.878.477,70 €.

Se sotmet a votació la proposta:

- Quatre vots a favor (4) del PAS-PSM.
- Quatre (4) vots en contra del PP.

ACTA DE LA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DIA 22 DE DESEMBRE DE 2009

PRESSA POSSESSIÓ NOU REGIDOR.

Pren possessió com a nou regidor el senyor Pere Trias Aulí.

Participació

Un gra d'arena es convertí amb una gran muntanya

El passat mes de gener parlant com un horabaixa qualsevol, dins una botiga del nostre poble, sorgí una petita idea: i si fessem una festa per recaptar doblers per aquesta gent d'Haití que ha sofert aquest terratrèmol?.

Però noltros sols som un grup d'amigues que ens agrada divertir a la gent, a la vegada que ens divertim noltros. Els nostres recursos materials són mínims, però no la nostra empenta i força de voluntat; si la mos pensam l'hem de fer, au idò, se'ns va ocórrer anar a parlar amb el batle i compartir la nostra idea a mem si juntavem recursos, i així va ser; ben aviat ens posarem per feina i... vaja la que es va organitzar, tothom es va mobilitzar i el que havia de ser una gala d'horabaixa es va convertir amb una diada, si, perquè va començar a les 12 del matí, per continuar després a les 6 de l'horabaixa i tot seguit fins les 6 del matí del dia següent, amb sopar inclòs i concert jove, o sigui el que es diria un "EXITASSO".

Tothom hi va participar, i el que més contentes ens ha fet és que a més de tot el nostre poble, també tinguérem la col·laboració de gent d'altres pobles, tant a nivell d'espectadors, voluntaris com d'artistes.

Però la gran alegria vengué quan el dimarts ens comunicaren el que s'havia recaptat en total, ni més ni manco que 15 mil i pico d'euros. Això va ser un gra d'arena que es va convertir en una gran muntanya

Dos moments de les actuacions dels participants esporlerins

que hem ajudat a fer tots, així doncs sols vos volem donar les GRÀCIES a TOT@S i amb lletres MAJÚSCULES, per fer possible que aquesta petita idea s'hagi convertit en la gran aportació que s'ha fet al Fons Mallorquí, per poder enviar recursos cap a Haití.

Una vegada més la unió de petites forces n'ha aconseguit una de Grossa.

Esporles 22 de Febrer de 2010

Subhasta per Haití

El passat dia 30 de gener es va celebrar una subhasta d'art amb la intenció de destinar la recaptació per al poble d'Haití.

El grup PAS-PSM, al llarg del temps ha anat acumulant tota un col·lecció de quadres, els quals varen esser donats per cada un dels artistes d'Esporles i de fora vila que han exposat la seva obra al nostre local.

Col·lecció que es va engrandir gràcies a la donació de més obres, entre les quals tinguérem l'aportació d'un quadre del pintor Damià Ramis, dos

del pintor i escultor Joan Costa, una escultura de l'artista Kake Portas i un bonsai del Sr. Antoni Bauzà.

La subhasta va ser tot un èxit, es recaptaren 2.536,00 € que s'ingressaren al compte del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació.

Els que organitzarem aquesta subhasta volem agrair a tothom la seva col·laboració, als que donaren de forma desinteressada la seva obra, als assistents que vengueren amb les butxaques plenes i a l'ajuntament per cedir-nos l'espai.

Moltes gràcies a totes i tots

Un instant de la subhasta

ASSOCIACIÓ AMICS DELS ANIMALS Tot em surt rodat

No cal anar-se molt lluny per a descobrir grans cors plens de bondat, fortalesa i desitjos immensos de gaudir la vida a cada segon. Cors que ens donen lliçons de vida, ensenyant-nos que passi el que passi cal mirar per a davant. Demostrant-nos amb el seu exemple que no existeixen les limitacions, sinó que som nosaltres mateixos qui ens les imposem. Aquí, en el nostre petit poble, vam trobar a dos grans cors que no van entendre de límits, convertint-se en un exemple de superació. Aquesta és la història de Tell i Puça, dos grans i inseparables amics:

Tot em surt rodat

El meu nom és Tell. Sóc d'Esporles i tenc 12 anys, aprop dels 13. Sé que molts hem coneixeu bé i d'altres de vista. La raó de la meua fama és aquest carretó de rodets que hem passeja pel tot el poble. Sou molts els que me demaneu què m'ha passat i els que me parreu amb simpatia. Altres, em mireu amb compassió.

A aquests últims em vull dirigir especialment. No sóc un ca diferent dels altres en cap aspecte, tenc una família que m'adora, em torna loco

passejar, conèixer cans i cusses, moixos i moixes i, sobretot, sóc un enamorat de la cuina, m'encanta menjar. Els que em coneixen bé saben que em destaco per la meua sorprenent energia i la meua personalitat carismàtica: res m'atura i estic sempre content i en acció. Per tant, l'únic que em fa diferent és el carretó, és a dir, un aparell de ferro amb dues rodets. Des de fa 8 mesos no puc moure les potes del darrera perquè no hi tenc sensibilitat, això vol dir que no tenc gens de mal. Gràcies al carretó, idò, segueixo passejant una hora i mitja o dues cada dia i faig una vida normal. A casa, tots i totes, i jo mateix, ens hem adaptat a la meua nova condició amb molta facilitat. Si voleu, penseu-ho així: sóc un ca màgic, estic invàlid i camino!

El secret? La voluntat!

Adéu, amics...

Ella és na Puça, la moixeta. La millor amiga den Tell. Degut a un problema neurològic, ens va deixar la primera setmana de Gener. Ningú s'ho esperava i va ser difícil de digerir. Na Puça va néixer cega, i pot ser, en Tell era els seus ulls. Des de que es van conèixer, van tenir una connexió molt especial, es cuidaven mútuament.

Era dimarts quan ens va deixar. El dimarts següent, en Tell la va seguir. M'agrada pensar que, pot ser, la va anar a cercar. Se'n va anar entre els meus braços, discret i generós, tranquil.

Després de quasi 13 anys (tota una vida) amb el meu ca, encara no sóc capaç de xerrar d'ell en passat. I és que, només aquells que han tenguut un company tan estimat durant tanta estona, poden comprendre el vincle tan subtil que existeix entre una mateixa i la seva ombra.

Adéu amics, fins sempre.

En Tell realitzant la seva passejada diària

Els dos amics descansant plàcidament

Premis Associació de Comerciants d'Esporles

El passat Nadal l'Associació de comerciants d'Esporles va prendre una iniciativa per promoure la compra al nostre petit comerç. Cada comerç integrat a l'associació, amb col·laboració amb la PIMEM, va sortejar una bicicleta entre els seus clients, en total s'han sortejat 25 bicicletes i només han presentat la butlleta guanyadora 7 persones.

La entrega dels regals es farà de forma conjunta a tota l'illa el proper mes d'abril.

Aquesta és la llista dels guanyadors que gaudiran del magnífic regal:

Can Vidal: **Miquel Riera**
 Esvelta: **Antònia Crespí**
 Can Marcos: **Maria Torres Comas**
 Estètica mediterrània: **Aina Nadal**
 Catalina Bordoy: **Bàrbara Llinàs Grau**
 Instal·lacions sanitàries Manolo: **Adrian Jesús Rodado**
 Es Torrent dietètica: **Emília Castro**

Pensau que encara queden moltíssimes més bicicletes per repartir perquè encara no han aparegut tots els guanyadors, aquí teniu el llistat de comerços i número de butlleta premiada perquè repasseu els que teniu a casa:

Perruqueria Pels Pels: **36617**
 Bugaderia Esporles: **36545**
 Carneceria Margarita: **35888**
 Can gener: **32515**
 Perruqueria Catalina Alemany: **33415**

Can Llorenç de sa roba: **35481**
 Can Madó: **33327**
 De tot: **32175**
 Es Brollador: **36281**
 Isabel Pérez: **13851**
 Nova perruqueria: **34686**
 Fusteria Ribas: **35317**
 Ribot Nicolau: **32953**
 Tot casolà: **33067**
 Transports i excavacions: **34583**
 Bordoy fontaneria: **35047**
 Informàtica ASH: **36145**

La guanyadora de la bici de can Marcos

ESPORLES BÀSQUET CLUB Torneig de nadal'09 de minibàsquet

Els passats 28, 29 i 30 de desembre de 2009 va tenir lloc a Esporles el **torneig de nadal de minibàsquet** amb la participació de 16 equips masculins i femenins de Mallorca, la qual cosa suposà la presència de més de 150 jugadors i jugadores entre els 10 i 12 anys. Enguany dins el marc d'aquest torneig es va posar en marxa una campanya de recollida de joguets, aliments i llibres a favor de **Càritas Mallorca** i de la ONG **Esporles al Món**. La majoria de participants i assistents al torneig es varen presentar amb una jogueta o un llibre en castellà o un aliment no perible que expressava la solidaritat amb les persones que a la nostra Mallorca estan patint més greument la situació de crisi o amb la gent d'altres països que **Esporles al Món** està ajudant.

Les classificacions finals del torneig varen ser las següents:
Minibàsquet masculí:
 Primer classificat: **CB De la Cruz**
 Segon classificat: **CB La Salle**
Minibàsquet femení:
 Primer classificat: **Esporles BC**
 Segon classificat: **CB Consell**

El torneig va finalitzar amb l'acte protocol·lari d'entrega de trofeus i reconeixements als millors jugadors i jugadores, alhora que s'explicità l'agraïment als participants al Torneig i també a tots els assistents.

Equip Mini Femení Esporles BC. Fila superior (d'esquerra a dreta): Marc Alonso (Director Tècnic), Rosa Costa, Aurora Matas, Ariadna Trias, Lidia (entradora). Fila inferior: Adriana Garau, Paula Ferrer, Mar Talens, Laura Sampol.

I Clínic de Reis Vila d'Esporles

El passat dia 4 de gener va tenir lloc el **I Clínic de la Vila d'Esporles** en el que dos personatges ben coneguts en l'àmbit esportiu del bàsquet Jorge Méndez i en Xavi Sastre varen ser els ponents del clínic.

En Jorge Méndez entrenador del **CB Joventut Mariana** de la Lliga Femenina va impartir la seva classe pràctica sobre les diferents situacions i tàctiques a tenir en compte en el bloqueig directe, en una interessant i animada sessió.

La intervenció d'en Xavi Sastre entrenador del **Bàsquet Mallorca** a la categoria **LEB Oro**, va versar sobre conceptes defensius. En Xavi Sastre va ressaltar la importància de la defensa i l'adaptació d'aquesta durant un partit en funció de les característiques tècniques i físiques dels jugadors contraris.

Ambdós intervinents varen acabar la seva intervenció animant els assistents al clínic a seguir en la línia de promoure l'esport del bàsquet de base.

L'**Esporles Bàsquet Club** vol que aquest **I Clínic de Reis** sigui el punt de partida i de referència per promoure any a any aquest tipus d'esdeveniment.

D'esquerra a dreta: Jorge Méndez, Marc Alonso i Xavi Sastre

IMEDEA: Groc... el submarí és!

Comunicació i Divulgació IMEDEA (Revisió lingüística: Xisca Sastre)

Les nostres vides estan envoltades de noves tecnologies. A casa tenim aparells digitals reproductors de vídeo, a l'oficina ordinadors, a la platja gaudim de sofisticats sistemes de subjecció d'ombrel·les i a la muntanya...de tecnologies punteres d'observació oceanogràfica!

Sí, a Esporles tenim planejadors submarins autònoms –coneguts científicament pel seu nom en anglès, Glider– i així ho van poder comprovar aquelles persones que mentre passejaven prop del camp de futbol el passat mes de febrer, van descobrir el grup de Tecnologies Marines, Oceanografia Operacional i Sos-tenibilitat de l'IMEDEA (CSIC-UIB) realitzant proves in situ de calibratge d'aquest "submarí groc".

Però, què és i per a què serveix realment aquest tipus de tecnologia? La Dra. Ananda Pascual, veïna d'Esporles també i integrant del grup TMOOS, ens ho aclareix. "El glider és una eina tecnològica que ha facilitat molt la presa i recollida de dades oceanogràfiques. Amb aquest instrument prenem dades com són la salinitat, la tempera-

tura, la clorofil·la, o l'oxigen de les capes superficials i mitges de la mar, paràmetres tots ells indispensables per a entendre, entre altres temes, el comportament de les corrents marines. També som capaços de processar-los i posar-los a disposició pública en temps real, a través d'un programari desenvolupat pel nostre equip de treball". Conèixer el comportament d'aquestes corrents, ha suposat un avanç a l'hora de poder predir les trajectòries de les taques d'hidrocarburs, milloren la seguretat en la navegació, ajuden a comprendre la dispersió de les proliferacions massives de meduses o de larves de peixos, com la de la tonyina vermella, la qual cosa pot ajudar a detectar i estudiar nous caladors.

L'experiment que aquest grup de científics va portar a terme en el camp de futbol va consistir en la verificació del compàs o brúixola d'aquest planejador submarí, imprescindible per a controlar el rumb de la missió. Com explica la Dra. Pascual "el glider es va rotant i quan es connecta a l'ordinador comparem les seves mesures amb les que prenem

manualment de la rosa de calibratge que dibuixem". I, per què en el camp de futbol? Els glider són aparells que sofreixen desviacions magnètiques quan es troben pròxims a objectes metàl·lics, de manera que és necessari portar a terme aquesta posada a punt en llocs allunyats de aquest tipus d'objectes.

Com podem veure, tots els recursos són pocs quan parlem de coneixement de la Terra. Aquests instruments (incorporats a la investigació fa tan sols 10 anys) poden realitzar una missió de recollida de dades de manera autònoma durant dies, setmanes i fins i tot mesos. Sense motor de autopropulsió, simplement amb un pistó que modifica la seva densitat permetent-li submergir-se i posteriorment ascendir en un moviment de zig-zag, aquests planejadors suposen una revolució en el camp de la investigació oceanogràfica ecològica. A més, són claus per a comprendre el paper dels oceans en el canvi climàtic.

*El IMEDEA agreeix la col·laboració del Ajuntament d'Esporles en aquest experiment.

El cas del misteriós animal nocturn d'Esporles

Albert Fernàndez Chacón. Estudiant de doctorat de l'IME i veí de la Vilanova ■

Ja fa uns quants mesos, més o manco des de Novembre de l'any passat, que uns pocs veïns d'Esporles que treballen a l'Imedeia venim escoltant uns cants peculiars de manera puntual cada vespre que ens desperten la curiositat i ens porten a especular sobre quina és la criatura que els produeix. Potser és la nostra inquietud de biòlegs el que fa que no deixem de fer-nos preguntes sobre tots els misteris de la natura i que ens interessem tant per uns cants que més d'un haurà passat per alt o que no li haurà donat la més mínima importància.

El cas es que més d'un cop creiem que ho sabem tot sobre la fauna que ens envolta però la biologia sempre demostra que l'excepció confirma la regla i que mai es pot dir "sempre" o "mai" amb rotunditat quan es parla d'aquests temes.

Primer de tot, posem-nos en situació. Com són aquests cants? a quin lloc del poble s'han sentit? i a quina hora del dia es produeixen?

El renou en qüestió és un cant més o menys agut, similar a un xiulet curt, que es va repetint de manera continuada més o manco cada 5 segons i que comença a escoltar-se cap dos quarts de vuit del vespre, quan la nit ja ha envaït tots els racons d'Esporles. El cant pot ser bastant intens i pot seguir escoltant-se fins ben entrada la nit, de vegades a les onze o dotze de la nit encara podem sentir a aquest misteriós animal des de la comoditat de les nostres llars, a la Vilanova, a prop del torrent, però també s'ha sentit a l'altre punta del poble, més enllà de l'església i a Son Dameto.

I ara la pregunta del milió: quin és l'animal que fa aquests xiulets tan sonors i melòdics cada vespre a Esporles?? La veritat és que no estem 100% segurs de la seva identitat, però podem fer una llista de possibles candidats. Tenint en

compte el tipus de cant, l'hora del dia i el context mediterrani en el que ens trobem, l'autoria dels xiulets pot estar en mans d'un aucell o d'un amfibi. Però quines espècies d'auccells i amfibis canten de nit i produeixen aquests tipus de xiulets?

Ferreret i mussol

Fent un poc de recerca (que és el que fem molts biòlegs i especialment els que treballen a l'Imedeia) hem descobert que hi ha 3 possibles candidats que encaixen amb aquesta descripció: el mussol, una petita au nocturna que els castellans anomenen "autillo", el tòtil o "sapo partero", una espècie de gripau que emet un cant idèntic al del mussol, i el popular i amenaçat ferreret, un petit gripau, similar al tòtil, però que viu només a l'illa de Mallorca.

Ràpidament podem descartar un dels tres, per tractar-se d'una espècie que (fins que no es demostrï el contrari) no viu a les Illes Balears; el tòtil. El tòtil és un amfibi que es troba a la península. A Mallorca tenim el ferreret, el seu cosí germà i candidat ferm a emportar-se el premi al millor cantant nocturn esporlerí. Però, i el mussol? El mussol surt de nit, té un cant similar i també viu a les Balears, de manera que també encaixa perfectament en

la descripció. Idò amb quin dels dos ens quedem: mussol o ferreret?

Sigui quin sigui, que un mussol o un ferreret estiguin cantant a Esporles una nit d'hivern no deixa de ser sorprenent. El ferreret és un amfibi en perill d'extinció que només viu a les gorges i torrents més amagats i inaccessibles de la Serra de Tramuntana ja que són els únics llocs on pot viure tranquil i protegit de les molèsties causades pels humans i altres animals. El mussol és un au migradora, això vol dir que fuig del fred i passa l'hivern a Àfrica, de manera que no es d'esperar que tinguem un mussol cantant en ple hivern a Esporles.

Però les illes són diferents, són les veritables excepcions que confirmen la regla. A les illes, molts ocells no migren i es queden tot l'hivern, com passa amb algunes espècies d'àguiles o cigonyes. A Mallorca, s'hi està molt bé tot l'any, idò...per a què emigrar? Segurament el nostre mussol haurà pensat el mateix i demostra la seva presència i lo feliç que està de viure en aquesta illa cada nit amb el seu cant. D'altra banda, aquest hivern ha estat plujós i el torrent duu prou aigua i hi ha prou humitat a Esporles com per que hi puguin viure amfibis. És possible que algun ferreret hagi trobat unes condicions de vida adequades a Esporles i no pari de cantar en tot l'hivern? Pot ser.

Com sempre passa quan els biòlegs ens posem a discutir, no tenim una resposta rotunda a la nostra pregunta. Jo diria que hi ha més possibilitats de que es tracti d'un mussol que d'un ferreret, doncs el cant del ferreret és un poc més agut i repetitiu que el cant d'un mussol, el qual concorda més amb el tipus de xiulet que escoltem cada nit. No obstant, el cas continua obert fins que no tinguem contacte visual amb aquest misteriós animal.

Seguirem a l'aguait!!

APIMA'S solidàries

L'APIMA Escoleta va prendre la iniciativa perquè la nostra entitat participàs a la Rua. Les famílies que així ho volgueren s'uniren per preparar una comparsa que, almanco així ho pensam nosaltres, va ser colorista i alegre.

El jurat ens va concedir el primer premi i els participants decidirem donar-lo als damnificats d'Haití.

D'aquesta manera volem unir-vos a les iniciatives de l'Ajuntament i d'altres col·lectius del nostre poble i aportar el nostre gra d'arena per aquesta causa.

Així doncs la passada setmana ingressarem els 200 euros al compte del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació.

L'APIMA de l'Escola va organitzar una xocolatada el passat 19 de febrer per aconseguir diners per poder enviar a Haití i així poder ajudar una miqueta a totes aquelles persones que realment ho necessiten. La iniciativa va ser tot un èxit i es recaptaren 400 euros que s'ingressaren al compte de Metges sense Fronteres Haití.

Patges Reials a l'escoleta

El passat mes de desembre els carters reials arribaren a l'escoleta per recollir les cartes que s'havien escrit a les diverses aules. Això va ser tot un esdeveniment ja que els infants gaudiren d'aquest moment màgic al propi espai de l'escoleta. Al principi a alguns no els va fer cap gràcia veure aquells senyors barbuts i vestits de manera estra-

nya però, passat l'ensurt inicial, a tothom (petits i no tan petites) els encantà la visita.

L'APIMA col·labora en aquest acte comprant els presents per a tots els infants (enqueixables i molins de vent), netejadores i educadores (lots de llibres i cd's) i contes il·lustrats per a cada aula.

També es tasca nostra aconseguir els voluntaris i a les bèsties. Enguany volem donar les gràcies a SA FERRADURA i a na Francisca Marcos per haver-nos ajudat a fer realitat aquest acte tan especial per els nostres infants. I com no, als dos pares que feren de patges.

Premis per a l'alumnat d'ESO 2008-09

El dilluns 26 d'octubre es va celebrar el lliurament de Premis per a l'alumnat d'ESO del curs passat, a l'auditori del Conservatori de Música i Dansa de Palma.

Carme Buades, Miquel Espert Alba Ripoll i Núria Terrasa, matriculats el passat curs escolar a 4t ESO, han estat guardonats amb els "Premis per a l'alumnat d'educació secundària obligatòria curs 2008-2009" pels seus mèrits acadèmics.

La Conselleria d'Educació i Cultura vol posar en pràctica, amb aquests premis, una forma positiva de tractar l'ensenyament, per tal d'anar evitant la tendència massa habitual de centrar-se en els problemes. Cal que ens donem compte també dels èxits, i no podem deixar de celebrar-los i resaltar-los.

Perquè, de fet, varen ser un nombrós grup el que va passar a recollir els seus obsequis i els seus diplomes. Com es va explicar en el discurs que

va servir de preàmbul, l'esforç d'aquests alumnes sovint està dirigit per un impuls desconegut, de caràcter col·lectiu: el progrés de la humanitat. I és tan innat, que pot arribar a deixar de ser un esforç per convertir-se en un plaer.

La vetllada va concloure amb un magnífic concert a càrrec de l'orquestra de corda de joves del Conservatori. Entre ells hi participà la nostra alumna Mathilda Jannicot. Enhorabona a tots quatre!

Diversos moments del concert

Els quatre guanyadors

Envia les vostres opinions amb un màxim de 20 línies (mitja pàgina) a biblioteca@esporles.cat amb el vostre nom, llinatges i telèfon

L'Ajuntament es reserva el dret de publicació, especialment, per aquells casos que atemptin contra el respecte a les persones o entitats

Al Nostre amic Solve

Antoni Bauçà. Hivern 2010

© foto cedida per Francesc Avellà

En que medites amic meu ¿En els que t'han deixat?...Pols de la pols ¿En els seus mèrits?...Deixem somriure Agafa aquesta copa de vi, i beu, escoltant sense cap inquietud el gran silenci del univers.

Ja que ignores el que et reserva el demà, esforçat per ser feliç avui, agafa una gerra de vi i seu a la llum de la lluna pensant que demà pot ser la lluna et busqui en va.

Aquests vers que formen part del "Rubaiyat" l'any 1070 foren escrits pel savi persa i místic sufí Omar Khayaam.

Me pareix que avui es un bon dia per llegir-los, també estimat Solve hi voldria afegir aquest pobre poema.

Un matí d'hivern abans de trencar l'alba i que el sol matiner hagués enrajolat d'or totes les teulades d'aquest poble. Tot sol, dins el maleït torrent de aquesta beneïda vall ens deixares ens deixares sense poder brindar per darrera vegada.

Avui, dissabte en lluna de quart minvant es sent un brogit com ones de una mar que es trenca als penya-segats pujant pels marges i muntanyes s'enfila cap un cel blau i clar escoltant més de prop es sent la teva veu: Alçau, alçau les copes! brindem, brindem! i que l'aroma del vi mesclat amb l'olor de la primavera inundi aquesta vall. Aixicau tots les copes amb jo! per darrera vegada.

Centre de dia

Biel Nadal Canal

En referència a l'ús del nostre centre de dia, l'any passat vaig sol·licitar poder celebrar un aniversari (particular) en data 09/02/09, tenint com resposta per part del nostre Ajuntament la següent, en data 09/03/09.

Aquesta és la resposta rebuda per mail.

Biel, hem sap greu el retràs perquè et volia confirmar amb la seguretat de la instància i com et dic avui dilluns he passat a revisar-les totes i no l'he trobada, ja estam mirant que ha passat amb ella ja que sols en rares excepcions no sol passar això.

Com entendràs Biel, el Centre de Dia és un espai que sols se'n pot fer ús per activitats municipals o per entitats amb l'excepció dels talleristes que ofereixen activitats al poble i estan subjectes a una taxa municipal. En cap cas podem oferir-ho per una activitat privada d'aquest tipus, per tant t'he de comunicar que l'ajuntament no pot cedir-vos l'espai del Centre de Dia.

Reiterar-te, en tot cas, les disculpes pel retràs per part meua i per la pèrdua de la teva instància que segurament és debut a una errada humana de l'ajuntament. De totes formes avui horabaixa et telefonaré.

Atentament,

Josep Ferrà i Terrassa

Sorpresa

En aquestes dates 06/02/10 s'estava celebrant un aniversari (particular). Per quin uns si i uns altres no? No som tots iguals enfront del nostre ajuntament?

És de lamentar

Cossiols

Mostrar els cossiols a la gent que passa pot ser un motiu d'orgull per a alguns veïnats, però si per fer-ho s'ha d'envair la voravia, llavors tenim un problema. La seguretat està per damunt de l'afany d'ornament, i no és de rebut fer circular la gent pel mig del carrer per tenir el cossiols a la vista. A més, la normativa municipal no permet ocupar la via pública sense permís.

Accident

És molt de lamentar el que va passar a l'obra del cantó dels carrers de Sa Creu i Sant Pere. La caiguda de la paret amigera de ca es "practicant" a causa de l'excavació de l'obra del veïnat, un fet que ens commocionà a tots. Afortunadament no hi havia ningú a la casa en aquell moment, però feia feredat veure el llit fet i cap per avall dins el clot, i la resta de mobles de la casa allà enfilats i desprotegits.

Carrer penós

Un grup de pares i mares d'infants que van a l'escoleta es queixa del penós estat del carrer. Està ple de forats i les voravies estan molt deteriorades degut al pas de camions a causa de les obres que s'hi fan des de fa anys. Ara les obres particulars estan aturades i han de començar les de la piscina, però mentre tant, algú hi hauria de posar remei.

Aparcar

Està molt bé que al carrer Quarter hagin pintat aparcaments en bateria, i que a un tram només es pugui aparcar a un costat, però el dia de mercat ja hi va haver un grapat de "vius" que deixaren el cotxe damunt la voravia de l'altre costat, amb la qual cosa dificultaven molt la sortida dels vehicles estacionats en bateria, a més d'impedir el pas dels vianants per on els hi pertoca anar.

Aprofitam per recordar que aquesta secció s'elabora gràcies a les notes que ens fan arribar els ciutadans. El sistema és molt senzill: hi ha una bústia a la vostra disposició instal·lada a la biblioteca. Des d'aquí vos animam a deixar-hi testimoni de la vostra admiració i dels vostres laments. Esperam els vostres suggeriments. També ho podeu fer a través del correu electrònic: biblioteca@esporles.cat

Jornada solidària

És molt d'admirar la iniciativa d'organitzar una jornada d'espectacle a benefici dels damnificats pel desastre d'Haití com la que muntaren un grup de gent divertida i solidària com no n'hi ha d'altre. El que va començar com una festa, va acabar en diada sencera. Enhorabona per l'èxit obtingut, gràcies per dur-ho endavant i que no manqui mai l'humor.

Reciclar mercaderia

Un aplaudiment als que s'animen a vendre i comprar mercaderies al mercadet de segona mà que se celebra de tant en tant. És una manera ecològica i solidària de reutilitzar les coses que uns ja no fan servir, i de no consumir tant els que les han de menester. Des d'aquí fem una crida a tothom que surti a vendre i comprar la propera edició.

És d'admirar

Passarel·les

Amb les noves passarel·les de fusta que han construït als ponts, els vianants ja no hauran de passar pena per travessar el torrent per aquelles voravies tan esquifides que hi havia. Ara només manca que facin un pas de vianants per travessar la carretera a l'alçada del pontet "de ses botadores", on s'atura el bus.

Torrent

Ja sabem que no és mèrit de ningú, per tant la medalla se l'haurà de penjar la mare natura, però trobam d'admirar que el torrent dugui aigua tot l'hivern. Mentre faci bonda i l'aigua es mantingui dins els seu jaç, ningú no negarà que és un goig veure-la córrer i veure els albellons brollar.

Conte

Cuento "Imposible"

Josep Pros

Un día, mejor dicho, otro viernes por la noche, como cada viernes a la misma hora, en el mismo bareto, quedé con mis amigos para salir a divertirnos (sanamente) un par de horas. Fue entonces cuando me di cuenta de la cruda realidad de la vida, de lo prisioneros que somos de nuestros haceres y nuestro destino:

"Era lunes a las siete de la mañana, cuando el sonido del despertador me alteró mis sueños, me levanté de la cama, me afeité, me aseo. Después de vestirme con un elegante traje de color azul marino, camisa blanca y corbata a juego, me dispuse a desayunar un café con leche rápidamente. Salí a la calle para coger mi coche del garaje particular. Un precioso coche descapotable color negro con asientos de cuero. En la guantera, siempre llevaba música moderna que escuchaba de camino a la oficina. Aparqué mi coche en el aparcamiento reservado para los altos ejecutivos de la empresa. Cogí mi maletín lleno de papeles y, me dirigí a coger el ascensor que me llevó a la planta número cincuenta de ese rascacielos, no sin antes saludar al portero. Era un hombre mayor, a punto de jubilarse, era un tipo simpático, ¡qué lástima! Al llegar a mi lugar de destino, recorrí un largo pasillo, a cuyos lados habían pequeños despachos. El mío tenía vistas a gran parte de la ciudad de Nueva York. Vino mi secretaria a decirme la agenda para ese día: a las nueve horas, desayuno con el jefe; a las diez, reunión con un alto mandatario de la empresa Lotus; a las doce horas, reunión con el director del banco; a las trece horas, comida en casa del jefe, hoy es el cumpleaños de su mujer; y, así seguía hasta las diecinueve horas, hora de irme a mi casa. Cuando llegué a casa, dejé las llaves en la mesita del comedor, me quité la ropa y los zapatos hasta llegar al baño, donde durante más de quince minutos me duché. Mañana, María, la asistente me cogería la ropa que dejé por el suelo. Después de la ducha con agua no muy caliente, para poder despojarme de tanto estrés acumulado y, tantas sonrisas falsas y forzadas, me puse el pijama de seda y bajé a la cocina, fui a la nevera para coger lo primero que encontré. Me lo comí sentado en el sofá mientras miré la tele. Cuando me entró el sueño, me acosté.

Hoy es martes, las siete de la mañana, suena el despertador, me levanto, me afeito y me aseo; me visto con un traje de color gris y camisa azul celeste, tomo un café con leche. Me monto en mi descapotable; cojo el ascensor, saludo a los empleados, recorro el largo pasillo, entro en mi despacho, miro por el ventanal; me habla mi secretaria; asisto a reuniones y comidas con

altos empresarios; llega la noche, me ducho, ceno, miro el televisor y, me acuesto.

Mañana será miércoles, a las siete de la mañana sonará el maldito despertador, me levantaré, me afeitaré, me asearé, me vestiré con un traje de color beige y camisa blanca, tomaré un café con leche, como cada día. Cogeré mi descapotable, subiré en el ascensor, saludaré a la gente, andaré por el largo pasillo, miraré por el ventanal y, otra vez la secretaria me dirá todo lo que deberé hacer durante la jornada, es decir, mi vida está programada al minuto. Llegará la noche y me iré a mi casa, me ducharé, cenaré, pondré la televisión y, me iré a dormir.

Así día tras día, año tras año,...

Hasta que un día digo: "Basssstaaa".

Es lunes, suena el maldito despertador a las siete de la mañana, lo cojo y lo estampo contra la pared, me doy media vuelta y duermo dos horas más. Me despierto por el trino de un pájaro que esté en la repisa de la ventana. Me levanto y miro por la ventana, ¡qué día tan bueno, qué sol tan agradable! Me lavo la cara y desayuno cómodamente sentado en el sofá mientras leo la prensa. Salgo a la calle vestido con unos vaqueros azules y un jersey blanco y, me voy paseando hasta llegar al parque que está más allá de las avenidas, me siento en un banco situado al lado de un lago artificial; veo andar una pareja de ancianos álgidos de la mano y, mujeres paseando a sus bebés. Veo ciclistas y gente haciendo footing. Veo patos y pájaros bebiendo de la fuente. Estoy largo tiempo sentado en un banco mirando la vida que me pierdo. Me levanto y voy a pasear a ninguna parte, simplemente observo lo bello y hermoso que es vivir. Tengo hambre y me paro en el primer bar que encuentro a tomar un bocata con una cerveza; sigo mirando lo mucho que me estoy perdiendo. Me voy a andar por las calles mirando anonadado los escaparates y las personas que están a mi alrededor, todas con sus historias y con sus histerias, unas más elegantes, otras más viejas, pero todas viven su vida. Llego a casa, ya de noche, me afeito y me baño. No tengo hambre, ya me ha bastado con todo lo que he visto.

¿Hasta cuándo vas a estar atado a las cadenas de la rutina? ¡No eres consciente de lo mucho que te pierdes! Pero, recuerda...el título de esta historia es: cuento "imposible".

Novetats a la biblioteca

Aquí tens un recull de les últimes novetats que han arribat a la biblioteca, segur que n'hi ha algun que et fa ganes llegir, veure o escoltar!

Anima't a passar per la biblioteca i podràs consultar el llistat complet de novetats, o també el pots demanar per correu electrònic: biblioteca@esporles.cat

NOVEL·LA

La Bogeria. Narcís Oller

Chop Suey de pollo. Carlos Meneses Nebot

L' Enganyada. Thomas Mann

Estudio en escarlata. Arthur Conan Doyle

El festí de Babette. Isak Dinesen

Granissat de café. Josep Miguel Servia

ALTRES

Fabricar l'immigrant: Aprofitaments polítics de la immigració. Andreu Espasa

Comer si da la felicidad: Alimentación y nutrición.

Felipe Hernández Ramos

INFANTIL

Ferotge el cavernícola no te por de res. Paul Thies

Emi i Max i les balenes desorientades. Gema Lienas

Les emocions. Susana Aragona

SALUT: Punts... i altres coses

Maria Martorell Cabot. Acupuntora ■

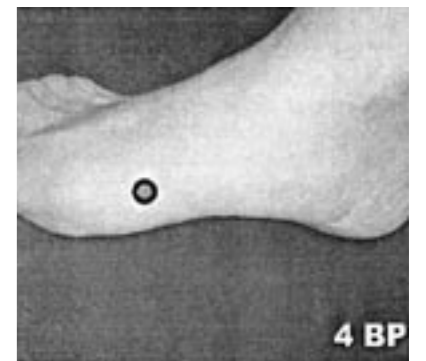
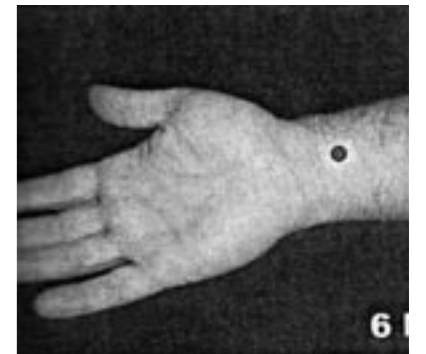
Una altra vegada comença la Primavera, la natura es renova i tot el que estava soterrat es desperta alegrement, la vida torna a brotar per tot arreu. També en el nostre organisme hi ha manifestacions de vitalitat, moltes vegades reprimides per les toxines que hem acumulant en mesos anteriors. És un bon moment per fer neteja interna i expulsar el que ens sobra.

Apart d'una bona dieta, beure molta d'aigua i caminar o fer un poc d'exercici, també ens podem ajudar-nos d'altres tècniques que encara que mil·lenàries, no deixen de ser actuals i efectives.

Els beneficis del massatge són de sobra coneguts, però si fem servir a la vegada els punts d'acupuntura el seu efecte és múltiple, ja que no només tractem un punt en sí, sinó que la seva eficàcia recorre tot el meridià arribant als òrgans i vísceres interns, permetent que

aquests expulsin les toxines i produint un millor equilibri de les seves funcions. És com la instal·lació elèctrica d'una casa, en obrir l'interruptor l'electricitat recorre tot el cable i arriba fins a la bombeta i alhora podem manipular l'endoll, la caixa d'empalmaments... tenint cada un d'ells diferents funcions, tots condueixen i distribueixen la energia elèctrica.

Hi ha dos punts essencialment pràctics que ens ajudaran en el procés de desintoxicació, el primer ajuda a l'activació del metabolisme i l'altre actua sobre el sistema nerviós. No en va és també a la Primavera on els estats d'ànim estan més alterats. Aquests punts formen part dels que en Medicina Xinesa es diuen "Punts Meravellosos" ja que tenen connexions amb tots els meridians i òrgans directa o indirectament, i se'ls diu així perquè al manipular-los, els resultats que s'obtenen són moltes vegades espectaculars. Això sí, és important respirar profunda i rítmicament a l'hora que feis pressió i massatge sobre el punt.

Aquests són els punts de referència que podeu manipular durant un minut a cada peu i a cada avantbraç

LA CUINA MEDITERRÀNIA

El menjar dels carboners

Toni Bauçà i Margalida Llinàs ■

Els ingredients

Ara que volem posar una altra vegada de moda la cuina mediterrània, perquè és molt bona per a la salut, pot ser interessant recuperar el que menjaven els carboners d'Esporles al ranxo en aquell temps.

Com podeu veure a la fotografia tenien molt pocs ingredients i amb això arribaven a fer els plats següents: Pa de pagès – Sopes d'estiu – Sopes d'olivar – Sopes seques – Sopes de carboner – Pancuit – Fideus de roter – Arròs amb bacallà – Cuinat de ciurons – Cuinat de faves – Cuinat de llenties – Fava parada – Aguiat Pep – Bullit d'ossos – Ous fregits amb patates fregides – Arròs de carboner – Pa amb fonteta – Pa amb oli.

Quin menjar es pujava al ranxo?

Abans el pa es feia al ranxo. Pujaven una saqueta de farina, la sal i el primer llevat que tenien dins una taceta, cada vegada que pastaven guardaven un poc de la massa quan havia fermentat dins la mateixa taceta per fer una segona pasterada i així successivament.

Cada vegada que feien pa solien fer una coca amb la mateixa pasta amb un poc de sucre per damunt i sobrassada quan en tenien, era tot una festa.

Es pujava:

Una saca de farina i el llevat per fer el pa: quan tenien el poble enfors no els quedava més remei que fer el pa als forns de pa que tenien devora la barraca, per això se n'havien de dur el llevat per fer la primera fornada, llavors guardaven una part d'aquesta massa de pa fermentada com a llevat per fer successives fornades.

Patates: les patates es conserven bé i eren presents a molts de plats del carboner, les pells mesclades

amb el segó es donaven a les gallines, també s'emprava el patató més barat i en aquest cas es bullia amb la pell que després es llevava.

Moniatos: es menjaven torrats a l'escalfor de la sitja i també amb el bullit.

Cebes: eren fonamentals com a ingredient del sofregit dins la cuina mallorquina, a més a més, es conserven bé i eren molt emprades a la cuina dels carboners.

Alls: també es conserven molt bé les cabeces d'alls. Entren als sofregits i als cuinats fins i tot al pa torrat fregat amb all. Deien que mataven els cucs cosa que en aquell temps patien molts de carboners a causa de la falta d'higiene.

Pa: és l'anomenat pamoreno o pa de pagès. Eren pans grossos i aliment també fonamental dels carboners, del més sec en l'escaven sopes amb un trinxet.

Arròs: l'empraven poc i era un complement de la dieta.

Burballes, fideus o macarrons: la pasta també era un complement de la dieta, ja que el pa era el menjar fonamental.

Xulla salada: la xulla de porc salada era el greix, juntament amb l'oli de oliva, que empraven els carboners. Avui en dia la xulla es manté dins càmeres i si la salau per guardar penjada dins el rebost com abans us durà menys abans que tomirància, ja que l'aliment dels porcs amb pinso que es fa ara no és el mateix que quan eren engruixats amb aglans, garrofes, figues, segó, etc.

Bacallà salat: ara amb el bacallà us trobareu amb el mateix que amb

la xulla, ja no hi ha bacallà sec salat, ara just hi ha bacallà salat, però dins càmera de fred. Bé, així el que compreu a preu de bacallà salat és sal i aigua i si mirau el preu segur que els carboners d'avui en dia no podrien menjar bacallà. De totes maneres, si aquest bacallà el posau dins el rebost no tornarà dolent amb un temps s'anirà secant com el bacallà d'abans.

Arengades salades: encara hi ha arengades de barril com fa un temps fora del refrigerador, un poc més barates hi trobareu també arengades dins bosses de plàstic refrigerades.

Oli: l'oli anava escàs si bé els carboners en tenien, ja que a les finques que es feia carbó també es collia oliva i es feia oli. A les collidores se les solia pagar també amb oli. El pa amb oli era a Mallorca un menjar de cada dia.

Vinagre: el vinagre és bo per posar al llegum i també és l'ingredient principal del pa amb fonteta.

Sobrassada: les matances del porc era una de les coses més importants que es feien a quasi totes les cases, per poder gaudir de carn tot l'any quan no tenien els refrigeradors, la sobrassada era sens dubte l'embotit rei de les matances, i els carboners, encara que poca, també formava part del seu menjar.

Ous: gairebé tots els carboners tenien a la barraca mitja dotzena de gallines, per poder menjar ous.

Llenties, siurons i faves: els llegums eren juntament amb el pa la base de la dieta dels carboners amb els cuinats i l'escudella eren barats de preu es conservaven bé i n'hi havia tot l'any. Ara darrerament les faves no es corquen com abans,

aquells corcs també formaven part de la dieta dels carboners. No els trobareu sempre, ja que uns quatre mesos abans de batre les novelles ja no les venen per mor dels corcs que ara ja no es mengen com abans. (Un dels carboners em va dir que les faves tenien molts de corcs i damunt del brou suraven una caterva de cucs i tot es menjava).

Fruita del temps: era un luxe i en menjaven molt poca.

Cafè: a pesar de les penúries es bevia cafè o els seus succedanis com els aglans torrats i passats pel molinet de cafè o la xicoira que eren les arrels torrades i capolades d'aquesta planta abundant amb flors retes blaves.

Sal: era el condiment principal i s'havia de tenir esment de tenir-la ben amagada, ja que si les cabres la trobaven en feien un deliri.

Pebre bo i pebre negre: es posava per millorar el gust del menjar i conservar-lo.

Sucre: en tenien molt poca, la justa per al cafè i si feien una coca dolça als forns dels carboners.

Bicarbonat: a part de llevar l'acidesa de l'estomac també és imprescindible per si volem menjar els ciurons blans.

Olives: en tenien de verdes i de negres quan eren madures. Els carboners eren prop de l'olivar i..., deixarem a la imaginació la manera en què acabaven dins l'alfàbia.

Carn i caça: l'única carn que menjaven els carboners era la de caça, sobretot tords a l'hivern i ocellons a l'estiu; ja que de conills i llebres, n'hi havia pocs a les moles; per això, generalment, no se'n menjava mai. Un dels carboners deia que solien pujar el dia que duien el menjar al ranxo un poc de carn per fer un bullit (era l'única carn que menjaven si no caçaven).

Les hortalisses i les verdures Hi havia hortalisses i verdures de tot l'any: com patates i cebes.

A la temporada d'hivern i primavera hi havia tomàtiques de ramellet, pastanagons, cols, colfloris, carxofes, bledes, porros, julivert, alls i grells entre les més comunes.

A la temporada d'estiu i tardor hi havia moniatos, mongetes, tomà-

tigues de ensalada, pebres, alberginies, carabassons, cols, bledes, ciurons, faves, pastanagues i alls entre les més comunes.

Cada quin temps es pujava i com es pujava?

Generalment era la dona la que baixava al poble a cercar el menjar.

Un que feia demosso em va dir que els divendres sa mare baixava al poble i tornava dilluns amb el menjar.

A qualche finca un missatge amb una somereta pujava setmanalment la verdura als diferents ranxos i així sí que ho cobrava.

A on es guardava el menjar?

La xulla salada, la sobrassada i el bacallà es guardava penjat en un ganxo dins la barraca.

El pa, l'arròs, les burballes, els llegums secs, el sucre, la sal, etc., es guardaven dins un o dos calaixos tancats perquè les rates no s'ho menjassin.

Les verdures es conservaven a defora a davall l'ombra d'una alzina i dins un garbell penjat amb un filferro en una branca.

Entram a la cuina dels Carboners d'Esporles

Recepta recopilada per Margalida Llinàs i Toni Bauçà

Cuinat de faves

Ingredients:

Faves, ceba, tomàtiga, bledes, col ben tallada, carabassa, julivert, aigua, sal, pebrebo i alfabreguera.

Elaboració:

Posau les faves en remull el vespre a-

bans, l'endemà cellau-les (amb un ganivet tallar la cella, que és la part negra que te el bessó de fava).

Dins una olla de test gruixada posau-hi aigua en poca quantitat; abans que bulli, a baix de tot posau-hi bledes esbocinades, a damunt les faves i la carabassa feta a bocins petits perquè

arribi a quedar com a puré amb la cocció. Afegiu-hi aigua, tap no tap, i així com es va coent anau afegint-hi una mica més d'aigua fins que us sembli que son cuites (les faves necessiten uns quaranta cinc minuts per la primera cocció).

Llavors introduïu més aigua, una ceba tallada pel llarg, una tomàtiga pelada i feta a bocinets, cinc o sis fulles de col ben tallada, i més bledes. A partir d'aquest moment coeu-ho a poc foc, a ser possible damunt foc de carbó, perquè tot es confiti.

Al final de la cuita afegiu-hi dues cullerades d'oli, julivert tallat menut, la sal, el prebebo i un brot d'alfabreguera deixant que doni el darrer bull.

L'alfabreguera es un secret per eliminar el gust excessivament fort de les faves.

La nostra població

Nins i nines nascuts de novembre de 2009 a febrer de 2010

Defuncions: 4
Matrimonis: 8
Naixements: 14

Novembre:
Clàudia Nadal Ferrer
Sergi Talens Castell ⁸

Desembre:
Llúcia Cabot Bosch
Biel Andreu Vidal ²

Gener:
Marta Balaguer Mir ³
Calma Alvarez Vallecillo ¹
Antonio Morro Pizà ⁶
Magdalena Lorca Nicolau ⁴
Neus Vich Font ⁹
Adán Rodriguez Barrado ⁷
Xim Arbós Egea

Febrer:
Carles Llopis Solivellas
Ferran Martorell Zapater ⁵
Nao Wassong Coll
Albert Maneu Vich
M. del Mar Anguera Torrents

Coneixes el teu poble?

Saps on és?

Saps qui és?

- 1. Ve de família
- 2. Fa moltes voltetes
- 3. Bernat i Aina

Solucions número anterior

Canal de la Font de Baix

Paco Ruiz, del bar Passeig

Test esporleri

1_ Els terrenys que ara ocupa el carrer de la Font de Baix formaven part de Son Trias. Abans de que s'urbanitzàs, quin us tenien?

- A- Estaven destinats a fàbriques tèxtils
- B- Era l'hort de Son Trias
- C- Sempre va ser carrer

2_ Fa molts d'anys existí un velòdrom a Esporles. A on estava ubicat?

- A- A son Quint
- B- A devora el cementeri
- C- A Ca l'Amet. Devora l'actual Camí des Rafal

3_ Actualment el nucli urbà d'Esporles rep l'aigua de la font de Sa Granja i els pous des Pla des Murterar. A més dels citats punts de captació, quina font també donarà aigua a la població esporlerina molt aviat?

- A- La font des Rafal
- B- La font de Sa Menta
- C- La font de son Trias

4_ Quin escriptor i periodista català, després d'haver passat per Esporles, l'any 1950 va escriure que Esporles era un dels pobles més recòndits i bells de Mallorca?

- A- Josep Pla
- B- Josep Maria de Segarra
- C- Salvador Espriu

5_ Esporles ha donat dos personatges a les rondalles populars de Mallorca. Un és en Planiol, el glosador, i l'altra qui és?

- A- En Joan de ses casotes
- B- En Lau Fe't-prendre
- C- En Toni Migdimoni

6_ Fa molts d'anys gran part del que ara és la Vila Vella era propietat de la parròquia d'Esporles. Sabeu a quin any deixà de ser-ho a causa de la desamortització?

- A- 1842
- B- 1835
- C- 1850

Solucions del test:

- 1. B, 2. C, 3. A, 4. A, 5. B, 6. A

Europa arriba a ESPORLES...

beques subvencions

Informació

treball oposicions

fulletons publicacions

Respostes

mapes

ciutadania institucions

Contactes

drets funcionament

Unió Europea

Punt d'Informació Europea

On?

Casal de joves d'Esporles
Carreró de Sa Vileta, 2

Telèfon

971 610 752

Correu electrònic

pj@ajesporles.net

La Foto

Magdalena Sastre

Sa Rua 2010 ja és història. El passat 13 de febrer s'aplegaren al Passeig tot un seguit de disfresses de la més àmplia diversitat. Tot i té cabuda un dia així, des del més simple detall fins a la més complexa sàtira. I què en seria del Carnestoltes sense una mica de befa? Perdria tot el seu encant...

La màgia d'aquests dies de bauxa, rialles i divertiment és la gran facilitat que té quelcom per convertir-se en qualsevol cosa, el més esbojarrat, elegant, original, tètric... la qüestió és no ésser un mateix, posar-se per unes hores en un altre pla i gaudir-ne.

Però estareu d'acord en què els vertaders protagonistes indiscutibles de la festa són els infants: prepara-

tius, pintades de cara, vestits de tot el sortit de superherois i princeses, fruites, dimonis (cal aprofitar el que ens ha deixat St. Antoni)... Els grans es fan petits i els petits es fan grans.

Enhorabona als premiats a Sa Rua de l'horabaixa i als que també guanyaren un premi a la festa de "la carpa" unes quantes hores més tard. Perquè tots sabem que darrera una disfressa, eliminant les que són comprades o llogades (supòs que estareu d'acord amb mi que poc mèrit tenen, malgrat sigui una opció a la qual hem recorregut gairebé tots algun cop... o més), hi ha sempre poca o molta feina, de pensar-la, posar-la en pràctica i fer-la... i després que quedi bé! I de ben segur que, a més de tot això, qualche discussió...

Esperam que hàgiu gaudit molt de Sa Rua 2010 i fins l'any que ve... Molts d'anys!